

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Artikel 2.3

Wet forensische zorg

Veel gestelde vragen

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Schakel-artikel

Artikel 2.3 van de Wet forensische zorg maakt het mogelijk voor de strafrechter om onder bepaalde voorwaarden op verschillende momenten in het strafproces een civiele machtiging voor gedwongen zorg af te geven. In dit document staan negen veel gestelde vragen over dit wetsartikel en de antwoorden daarop.

Dit document heeft geen officiële status. Om te zien wat er juridisch precies is geregeld verwijzen we naar de relevante wetgeving (<https://wetten.overheid.nl>).

1. Is een strafrechter altijd bevoegd om een civiele machtiging afgeven?

Nee. De strafrechter is alleen bevoegd om een civiele machtiging af te geven in het kader van strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde. Er moet dus sprake zijn van een link met het strafrecht of de veiligheid van de samenleving. Het is daarbij overigens niet noodzakelijk dat ook een strafrechtelijke procedure loopt. De strafrechter is bevoegd om een civiele machtiging af te geven in de gevallen zoals beschreven in artikel 2.3 lid 1 Wfz.

Is er geen sprake van 'strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde', dan is alleen de civiele rechter bevoegd om een zorgmachtiging (Wvggz) of Rechterlijke Machtiging (Wzd) af te geven.

2. Als een strafrechter een civiele machtiging afgeeft, gelden daar dan andere criteria voor dan voor een reguliere civiele machtiging?

Nee. Alleen als voldaan wordt aan de vereisten van een zorgmachtiging op grond van de Wet verplichte ggz (artikel 3.3 Wvggz) of een rechterlijke machtiging op grond van de Wet zorg en dwang (artikel 24 Wzd), kan een dergelijke machtiging door de strafrechter worden afgegeven. Dat betekent dus dat dezelfde criteria van toepassing zijn, ongeacht of de strafrechter of de civiele rechter de machtiging afgeeft.

3. Leidt het feit dat een strafrechter een civiele machtiging afgeeft er ook toe dat de zorg die wordt geleverd op grond van die machtiging forensische zorg is?

Nee. Een civiele machtiging leidt tot civiele gedwongen zorg. Ook als de machtiging wordt afgegeven door een strafrechter. Dat betekent ook dat civiele wet- en regelgeving van toepassing is op de zorg die wordt ingezet.

4. Komen cliënten ten aanzien van wie een civiele machtiging wordt afgegeven door een strafrechter altijd bij een forensische zorgaanbieder terecht?

Nee. Er is geen verschil in plaatsingsmogelijkheden tussen een civiele machtiging die wordt afgegeven door een civiele rechter of een civiele machtiging afgegeven door de strafrechter. Ook gelden dezelfde criteria en procedures voor het afgeven en ten uitvoer leggen van de machtiging, behalve dat voor het tijdelijk onderbreken of tussentijds beëindigen van een opname op grond van een civiele machtiging afgegeven door een strafrechter toestemming nodig is van de Minister voor Rechtsbescherming (zie vraag 6).

5. Betaalt Justitie de zorg die wordt uitgevoerd op grond van een civiele machtiging die is afgegeven door een strafrechter?

Nee. De financiering is gelijk als wanneer de machtiging zou zijn afgegeven door een civiele rechter.

6. Kan een civiele machtiging, afgegeven door de strafrechter, worden verlengd?

Ja. De aanvraag voor verlenging wordt ingediend bij een civiele rechter.

7. Moet de Minister voor Rechtsbescherming altijd toestemming geven voor tijdelijk onderbreken of tussentijds beëindigen van zorg in het kader van een machtiging die is afgegeven door een strafrechter?

Nee. Toestemming van de Minister voor Rechtsbescherming is alleen nodig bij tijdelijk onderbreken (verlof) of tussentijds beëindigen (voordat de geldigheidsduur van de machtiging is verstreken) van de verleende zorg als het een opname betreft. Bij ambulante zorgvormen is dus geen toestemming van de Minister nodig. Ook wanneer de betrokkene ten aanzien van het strafbaar feit wordt vrijgesproken, is toestemming van de Minister niet nodig bij tijdelijk onderbreken of tussentijds beëindigen van de civiele gedwongen zorg.

De vereiste toestemming van de Minister voor Rechtsbescherming geldt alleen ten aanzien van de door de strafrechter afgegeven machtiging: na verlenging van de machtiging door de civiele rechter is toestemming van de Minister voor Rechtsbescherming niet meer nodig.

8. Hebben patiënten met een civiele machtiging afgegeven door de strafrechter bij plaatsing voorrang boven patiënten met een civiele machtiging afgegeven door een civiele rechter?

Nee. Een dergelijke voorrangsregeling is niet in de wet opgenomen.

9. Is artikel 2.3 Wfz ook van toepassing op het jeugdstrafrecht?

Nee. De Wfz is niet van toepassing op het jeugdstrafrecht (zie artikel 1.1 lid 2 Wfz), dat geldt dus ook voor artikel 2.3 Wfz. Wel maken onderdeel 8, 9 en 10 van artikel 2.3 Wfz het mogelijk voor een strafrechter om bij het niet verlengen van de (voorwaardelijke beëindiging van de) PIJ-maatregel, of het omzetten van de PIJ-maatregel in een TBS-maatregel, een civiele machtiging af te geven.